Županijsko izvješće: Varaždinska županija

Godina provedbe: 2012

Broj održanih sastanaka: Dva, te nekoliko pojedinačnih sastanaka tijekom godine predsjednice Povjerenstva i Upravnog odjela za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb sa članovima Županijskog Povjerenstva u vezi obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti…
Broj usvojenih programa: 4

Provedeni programi
Svi planirani programi su realizirani.

Provedene ostale aktivnosti
1. Informacija o novoj Nacionalnoj strategiji suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2017. godine, koju je donio Hrvatski sabor na sjednici 26. listopada 2012. godine (ravnatelj Ureda za suzbijanje zlouporabe droga, mr. Željko Petković)
2.Izvješće o ovisnostima na području Varaždinske županije za 9 mjeseci 2012. Godine
3.Organiziranje stručnog predavanja na temu prevencija kockanja kod mladih, predavač docent dr. med. Zoran Zoričić iz KBC „Sestre milosrdnice“ Zagreb, u 10,30 sati u skupštinskoj dvorani Varaždinske županije. Tribina je namijenjena stručnim suradnicima, školskim koordinatorima i učenicima srednjih škola na području Varaždinske županije.
4.Sudjelovanje na edukativnoj akciji „Pusti kocku – baci kuglu“. Turnir je bio za učenike srednjih škola u kuglanju, pikadu i stolnom nogometu, koji će se održati u Lumini centru Varaždin – kuglana Statium Action place.

Usvojeni dokumenti
1. Izrada Izvješća o ovisnostima na području Varaždinske županije za županijsku Skupštinu za 2011. godinu,
2. Zaključak Županijske skupštine o prihvaćanju Izvješća o ovisnostima na području Varaždinske županije za 2011. godinu,
3. Organizacija i aktivnosti za obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti (sjednica Povjerenstva, tribina,turnir, mediji…)

Problemi u radu
Bolja koordinacija svih dionika, problemi kod traženja i prikupljanje podataka za izvješća, nadležnosti između resornih ministarstava i županijskih koordinatora, kao i sufinanciranje preventivnih programa…

Oblici suradnje i slično

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)
Iz proračuna županije: 80.000,00
Iz proračuna gradova:
Sveukupno: 80.000,00

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije
Socijalne ustanove: Centar za socijalnu skrb Varaždin, Centar za socijalnu skrb Novi Marof, Centar za socijalnu skrb Ludbreg, Centar za socijalnu skrb Ivanec, Odgojni dom Ivanec, Dom za starije i nemoćne osobe Varaždin
Privatne ustanove:

7 domova za starije i nemoćne osobe, 2 doma za psihički bolesne starije osobe, 17 obiteljskih domova za starije i nemoćne osobe
Zdravstvene ustanove: OPĆA BOLNICA VARAŽDIN, ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO, VARAŽDINSKE ŽUPANIJE, DOM ZDRAVLJA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE
ZAVOD ZA HITNU MEDICINU VARAŽDINSKE ŽUPANIJE, SB VARAŽDINSKE TOPLICE, SB NOVI MAROF, SB KLENOVNIK
Nevladine organizacije: ZAJEDNICA CENACOLO

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 271
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 222
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 4
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 30
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 15

Stopa liječenih ovisnika na području županije:

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije
Odjel dobro surađuje s CZSS , državnim odvjetništvom i sudstvom u području provedbe mjera koje izriče sud, kao i onih na inicijativu CZSS. Uočava se iz godine u godinu pad broja novoprijavljenih osoba koji u službu dolaze po nalogu suda (tablica 1), što je odraz reorijentacije policije na „veće preprodavače“, i posljedično manje postupanja prema konzumentima- što je bilo isticano u više navrata. Služba surađuje i redovno izvještava relevantnim podacima nadležne institucije i upravna tijela, kroz rad u Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe droga i Vijeća za prevenciju Varaždinske županije te kroz Savjet za zdravlje Varaždinske županije. Dobra je suradnja i sa nevladinim organizacijama osobito s udrugom Hepatos, Reto – centrom , Ne- ovisnost i mnogima drugima. Služba surađuje kroz preventivne programe i s PU Varaždinskom – linijom maloljetničke delikvencije, a rad Odjela podupire financijski i Grad Varaždin i Varaždinska županija. S CZSS surađujemo i u području postpenalnog prihvata, te pomaganja u rješavanju zdravstveno- socijalni problema ovisnika i konzumenata. Postpenalni prihvat ovisnika pri kraju odsluženja kazne ili realizaciji uvjetnog otpusta , odvija se u suradnji sa Zatvorom u Varaždinu.
Tablica 1 : Osobe upućene u Centar na liječenje od strane represivnog aparata i CZSS
Kategorija/god2006.2007.2008.2009.2010.2011.2012.
UKUPNO LIJEČENI317218250259241260252
Novoprijavljeni40516136261715
Novoupućeni (sud,policija,uvjet.kazna)38273317843
Upućeni od CZSS1274314

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu
- Broj onih koji se javljaju na liječenje je na razini prošlih godina
- Broj novoprijavljenih na liječenje je u padu u posljednjih 5 godina kao i njihov udio među ukupno liječenima
- Trend smanjivanja dobi početka konzumiranja je zaustavljen tako da prvo eksperimentiranje počinje u dobi od oko 14 godina obično s marihuanom, uslijedi konzumiranje droga tipa Speed/Ecstasy, nakon čega određeni postotak prelazi na heroin u dobi oko 19. godine, pozitivan je trend sve manje (u 2012. godini niti jedna osoba u dobi od 15 – 19 godina!) maloljetnika dolazi zbog opijata
- Na liječenje se javlja u 2012. godini u prosjeku 6 puta više muškaraca nego žena, u ranijim godinama omjer je bio 5:1 što znači da je sve manje žena ovisnica
- Prema pilot istraživanju HZJZ-a o zaraženosti ovisnika virusima hepatitisa B i C te HIV, gotovo polovina ovisnika je

zaražena virusom hepatitisa C, uz vrlo nisku prevalenciju HIV pozitiviteta, što ukazuje na značaj njihovog liječenja i kontrole hepatitisa. Trend je sve većeg ulaska opijatnih ovisnika u tretman hepatitisa C zahvaljujući sveobuhvatnom i proaktivnom pristupu liječenju ovisnosti, uz vrlo dobar, gotovo 100% terapijski compliance
- Roditelji još uvijek prekasno saznavaju za najteži tip ovisnosti (opijati), prosječno prođe 3 godine drogiranja heroinom prije nego roditelj shvati što se događa
Nastavljena je dobra suradnja sa zatvorom u Varaždinu na prihvatu liječenih ovisnika zbog čega praktično nema recidiva bolesti po izlasku iz penalnog sustava, a time niti neželjenih ishoda

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

1. Program jačanja roditeljskih kapaciteta za rano otkrivanje i prevenciju rizičnih ponašanja i ovisnosti – PRAM (Primjeren roditeljski angažman i monitoring adolescenta u prevenciji ovisnosti), koji se provodi u suradnji s PU Varaždinskom i službom školske medicine. S obzirom da je kroz niz ranijih godina utvrđeno da roditelji prekasno (tek nakon 2-3 godine) saznaju za problem ovisnosti kod svog tinejdžera, program je usmjeren na osposobljavanje roditelja za rano prepoznavanje znakova konzumacije droga. U njemu interdisciplinarno sudjeluju predstavnik Odjela za ovisnosti, predstavnik policijskog odjela za maloljetničku delikvenciju i službe školske medicine. Škole su bila pozvane da iskažu interes te je program proveden skladu s tim. Program je modificiran i dopunjen u 2012. godini specifičnim sadržajima usmjerenim na rano prepoznavanje različitih rizičnih ponašanja, s osobitim naglaskom na rano prepoznavanje mentalnih poremećaja dječje i adolescentne dobi i na prevenciju suicida. U sklopu toga programa osmišljen je i plasiran projekt primarne prevencije „Kvalitetno roditeljstvo“ koji se sastoji od radionica namijenjenih roditeljima u svrhu unaprjeđenja njihovih odgojnih i komunikacijskih vještina te unaprjeđenja mentalnog zdravlja u obitelji. Njime koordinira psiholog iz odsjeka za zaštitu mentalnog zdravlja.

Tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti, organizirana je preventivno edukativna akcija u svrhu Prevencije problematičnog kockanja mladih. U sklopu te akcije održana je tematska sjednica županijskog Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga, predavanje doc. dr. sc. Z. Zoričića o kockanju , a u nastavku održana je akcija „Pusti kocku – baci kuglu“ odnosno turnir za učenike srednjih škola u kuglanju, stolnom nogometu i pikadu, na kojem su aktivno sudjelovali i predstavnici ZZJZ i PU Varaždinske.

Održan je i Okrugli stol na temu suradnje liječnika obiteljske medicine i službe za ovisnike na kojem je predavanje održao i prof. dr. sc. Slavko Sakoman.

Provedena je i anketa o stavovima zdravstvenih djelatnika u sustavu za liječenje ovisnika čiji su rezultati prezentirani i raspravljeni na Okruglom stolu.
2.Program primarne prevencije ovisnosti „Trening životnih vještina“ namijenjen djeci OŠ, nije se provodio u prvoj polovici godine zbog nedostatka financijskih sredstava – provedena je samo edukacijska faza programa (u međuvremenu i liječnik odsutan zbog specijalizacije)
3.Program Zdrav za pet! - program je triju ministarstava (zdravlja, zaštite okoliša, prosvjete) u čije se provođenje uključila i Varaždinska županija, prema mogućnostima. Projekt se provodi u suradnji s PU Varaždinskom u osnovnim i srednjim školama županije, kroz tri modula: alkohol, droge i kockanje.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: 80.000,00
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 118
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 23
Broj zapljena: 81 (marihuana – 50 zapljena, lijekovi s popisa droga – 15 zapljena, kanabis biljka – 10 zapljena, kanabis sjemenke – 4 zapljene, kanabis smola – 1 zapljena, amfetamin – 1 zapljena)

Vrste zaplijenjenih droga

AMFETAMIN – 154 KOM.,
LIJEKOVI I TVARI NA LISTI OPOJNIH DROGA - 253 KOM.,

BILJKA KANABIS – 361 STABLJIKA,
SJEMENKA KANABIS – 26, 2 GRAMA,
SMOLA KANABIS – 5,1 GRAM,
TEKUĆI KANABIS – 63,8 GRAMA,
LIŠĆE KANABISA – 32, 2 KILOGRAMA